

11/12/1978

התבוסה במלחמה עם טנזניה עלולה

לגרור את הדחת אידי אמין

הנסיון הכושל של רודן אוגנדה להשתלט על מחצבים עשירים באזור ימת ויקטוריה — יביא בעקבותיו עימות עם קציני צבאו המתוסכלים

— מאת ד"ר עמיהוד ישראלי —

אידי אמין
מרוץ דמים

צבאית על מאסאקה תהווה איום ישיר על הביורה קאמפלה ועל נמל האוויר הבינלאומי של אנטבה ש' מדרום לה. התפתחות חמורה מעין זו עשויה לסייע לשים קץ לשל" טון-הדמים של אידי אמין ע"י קציני צבאו המתוסכלים.

אם יצליח צבא טנזניה להשיג תלש על צומת מאסאקה, תנותק כליה הגישה למחוזותיה הדרומיים מערביים של אוגנדה — חבלני אני קולה וקוגו — המשופעים במינרי בצי הולפרס, הברזל, הוהב והבי דלי. יתרה מזאת, ההשתלטות הי

אחת קרובת הוועקה הגבורת טני ואנית חוקה ממרכז המדינה המ" רוחקים וגראה כי תוגלגל התהפך: מקורות ביון מערביים מקדינה דיוור זה בשבע שבוע של מיתקפת נגד טנזאנית גדולה, המסתובבת ב" 10,000 תילים וביחידות ארטי לריה. רדיו קאמפלה סטר על כוח טנזאני בעוצמה של חטיבה, שהדר יותר מ" 30 ק"מ לתוך החומה של אוגנדה. כוחות טנזאניים אלה מתקדמים, ככל הנראה, על הגנים המרוחק כ"

שונות של צבא טנזאניה ונסו"י גותיו לצלח צפינה את נהר קאי גארה נכשלו, ואידי אמין אף הת" פאר, כי הקליט את זעקות השבר של החיילים הטנזאניים שהסכו טרף לתיסחוי הנהר בהתחפך ס"י רותוניה, אולם בשל השני של

התסיסה והאלימות הפזורים את ימת ויקטוריה, מוקדי המאבק מועתקים מניירת לנירה, וניכרת מעלתו וזו הכוחשת של מעצמותיה.

רוסיה הלחנה מנהלת מלחמת מאסך נגד תנועות השחרור הש" חרות הנושאות עיניהן לכס השל" טון בסיועיהן באוגנדה נתפס ה" שלטון ע"י תנועת שחרור מרכיב" סתית בסיוע הפעיל של צבא קור בה, אתופיה וסומאלי ניהלו מל" חמה בקנה מידה מלא, שירותה החתכה על-פני כל מידבר אידון ושולי הרמה החבשית. גם במקרה זה חלה התערבות צבאית מצד בריה"מ וקובה, שסייעו לאתופים להרוץ את הסומאליים מעבר לגבר לם, אך הורה הצבאית עדיין רוי תחת בחבל אריתריאה, וצבא את" יופיה מתקשה לדכא את שוחררי העצמאות האריתראיים.

לאחרונה התלקח מוקד אלימות נוסף בגבולן של אוגנדה וטנזאניה, באזור ימת ויקטוריה המערבית. הואיל ובאוגנדה שולט כרודע רוד דן מטורף, הרי שמקובל לייחס את כל התהפוכות והתפניות במדינותיו תה של אוגנדה לפרצי שוגיונותיו של אידי אמין. יש בכך הרבה מן האמת, אולם זו אמת חלקית, שכן הסתכנותו של אידי אמין במלחמה של ממש עם טנזאניה עלולה לע" לת לו בכס שלטונו ובקיצו ה" אישי. מידת הסיכון שאולי אמין נשל על עצמו הוא מעל ומעבר לתחום הצר שנגזר למרשו בהסכ" רים פסיכופתולוגיים גרודא.

התסיסה והאלימות הפזורים את ימת ויקטוריה, מוקדי המאבק מועתקים מניירת לנירה, וניכרת מעלתו וזו הכוחשת של מעצמותיה.

ניתוק מוחלט

לפיכך, ראוי לנתח את סכרי הגורמים הנסיבות המצטברות של היטו את רודן אוגנדה לפלישה ה" מקומית לתחומי טנזאניה בהבל ויקטוריה המערב.

* מצבה הגיאוגרפית המבודד של אוגנדה, תנוחתה הגיאוגרפית של המדינה (243,400 קמ"ר), השוכנת ברמה המישורית באזור האגמים האפריקניים הגדולים, מלמדת על בידוד ובטיה וגבולות עוינים מ" כל עבר: בצפון — סודאן, במערב — זאיר, בדרום — טנזאניה ו" בואנדה (לשעבר רואנדה), ובמזרח — קניה. הקשר היחיד לעולם החיצוני מתנהל בנתיבי-אוויר, ש" מוצאם מהעיר אנטבה, השוכנת על חופה הצפוני של ימת ויקטוריה, בסמוך לקו המשווה.

* התלות התהבונית בקניה, הרי איל אוגנדה חסרת מוצא אל הא" קניוס-ההודי, הרי שרוב מערכיה הכלכליים, מיטעני היצוא והייבוא אמורים להתנקז במסילת-הברזל ה" נאירובי לעבר קניה, דרך העיר נאירובי והנמל מומבסה. בנוסף לכך יוצאים שני כבישים גבוליה המזרחי של אוגנדה לעבר קניה ומצטלבים בעיר קנייאיתית נא" קרו, מכאן ואילך מתמקדת החח" קרו — נאירובי — נמל מומבס" סה, במקביל למסילת הברזל.

* מצבה הכלכלי הניאש של אוגני דה, במשך שנות שלטונית הארו" כות, השכיל" אידי אמין לפרער לחיטון את כלכלת ארצו.

הגולג התהפך

מן המידע הדל שהסתגן עד כה מסתבר, שצבא אוגנדה פתח במית" קפה מקומית בדרום-מערב המדינה לתוך הגבול של טנזאניה והוא משתרע בשוליים המערביים של ימת ויקטוריה (68,800 קמ"ר), ש" היא הגדולה באגמי אפריקה ומן הגדולות שבעולם. האזור מצוי ממש על קנה-המשווה, בתחומי יע" רוחיעד וביצות, בגובה 1500—1200 מ' מעל הים. הגבול הבינלאומי בין שתי המדינות היצה רותבית את ימת ויקטוריה במרכזו ומשך בקו ישר מערבה "אורך כ" 180 ק"מ לערך. בקטע מסויים חופף גבול זה את נהר קאגארה (850 ק"מ), היוצא מהרי מדינת בואנדה ונשפך לימת ויקטוריה באגפה ה" מערבי. נהר זה נחשב, בדרך כלל, כמקורו הראשי של הנחלים במרחב קנה-המשווה. אולם לאחר קטע קצר יחסית, כ" 80 ק"מ של גבול גביר משותף בין שתי המדינות — גר" ורק קאגרה לתחומי טנזאניה ורק לקראת שיפכו בימת ויקטוריה אף חוזר הנהר ומתעקל צפונה ו" את מתנקז לימה שוב בתחומי או" גנדה.

המיתקפת המקומית של צבא או" גנדה נועדה, ככל הנראה, להשת" לט עת המרחם הטנזאני השולי ה" משתרע בצפון לנהר קאגארה ועד לגבול הבינלאומי, כשהעיררה ה" ראשית במרחב זה היא בואנדי, אומנם התקפות הנגד הרא"